

Шарова Т. М.

*кандидат філологічних наук,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, Україна*

Василенко Н. В.

*студентка 4-ого курсу,
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького, Україна*

Sharova T. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Melitopol State Pedagogical
University named after Bogdan Khmelnytsky, Ukraine*

Vasilenko N. V.

*the 4th year student,
Melitopol State Pedagogical
University named after Bogdan Khmelnytsky, Ukraine*

ЕЛЕКТРОННИЙ ЗАСІБ: ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС НАВЧАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

ELECTRONIC RESOURCE: INNOVATIVE RESOURCE OF EDUCATIONAL MISSION

Питання впровадження новітніх технологій на сучасному етапі розвитку навчального процесу є досить вагомим та актуальним, оскільки за рахунок появи нових засобів навчання постає новітнє поняття “інноваційне навчання”, що стає вже опозицією до традиційного навчання з усіма його унормованими формами, методами та засобами роботи. Долучення інноваційних засобів роботи в навчальному процесі дає підстави говорити про новітню концепцію роботи освіти, серед яких, модернізації провокують усі сучасні розробки, до яких доцільно зараховувати і електронні ресурси

навчального призначення. Фактично, з'являються поняття “традиційне навчання” та “інноваційне навчання”, де інноваційність обумовлюється динамічними змінами, що поширюються на зміст, методи, засоби навчання, які дозволять вирішувати педагогічні ситуації вже бінарно інакше порівняно з минулими роками [3, с.32].

Дефініція “електронний засіб навчання” – це основне навчальне електронне видання зі систематизованим викладом певної дисципліни, що відповідає офіційно затвердженій навчальній програмі і реалізує переваги розв’язання навчальних завдань засобами інформаційно-комунікативних технологій. Авторами таких програмних засобів стають науковці та практики, роботи яких були визнані, а отже підтверджують свою якість для навчальної діяльності. Сучасна електронна версія вже має узаконену форму функціонування законом Кабінету Міністрів України “Про затвердження Державної програми “Інформаційні та комунікаційні технології в освіті та науці”.

Електронний ресурс – це передумова до нового навчання, адже породжує нові якісні зміни, є зручною альтернативою традиційним засобам навчання: підручникам, посібникам, журналам, представляють базис для інтерактивних форм роботи на уроці, спонукають до активної розумової і практичної діяльності в процесі самостійного оволодіння системою знань.

Специфічність такого забезпечення полягає у постійній його трансформації, вдосконаленні, де автори постійно мають змогу змінювати параметри ресурсу: модернізувати внутрішню структуру та зовнішність, комбінувати різні типи інформації у різній послідовності з урахуванням важливої комбінації: зорове, слухове, зорово-слухове сприйняття матеріалу, вміщують як основний, так і допоміжний матеріал. Такі ресурси забезпечують реалізацію навчальної інформації, що підлягає осмисленню, долучають нові розробки і погляди сучасних науковців – це дозволяє дітям та вчителям крокувати поруч із сучасністю, підпорядковують початковий матеріал запитам суспільства та сприяють соціалізації учнів: електронні ресурси вміщують соціально вмотивовану інформацію, дозволяють уникнути нагромадження непотрібної, застарілої [1, с.10].

Методичний розумний підхід спровокував дотримання таких дидактичних принципів у електронній книжці навчального призначення, як : науковість, доступність, цілісність навчального матеріалу, його логічність, варіативність у донесенні педагогічної інформації в підручнику, індивідуалізація, диференціація навчання, наочність, можливість системного навчання, міцність, дієвість, можливість системного навчання тощо. Окрім цього, електронний підручник забезпечує такі специфічні та вкрай вагомні для навчального процесу показники: інтенсифікація роботи за рахунок поєднання всіх

можливих засобів в одному і превалювання естетичного на основі їх; може використовуватись під час групового, індивідуального, колективного вивчення матеріалу, що характерне для опрацювання літератури; має характер пізнавальної діяльності: завжди шляхом демонстрації представляє матеріал, однак важлива умова – це необхідність ще самостійно дитині сприймати, співставляти побачене, прочитане, почуте і формувати власну позицію-думку, робити висновки; творча активна робота; формуємо активну, компетентну особистість; оптимізація, позитивне налаштування на роботу за рахунок креативного бачення змісту уроку; формує інформаційну компетенцію учнів, оскільки вчать її сприймати інтегрально і працювати з нею.

Фактично, розглядаючи питання використання електронного підручника, ми розглядаємо процес інформатизації всієї освіти – утілення в традиційну практику нових технологій навчання з метою ефективного підвищення результативності та дієвості процесу освіти в школах України. Однак, конкретна дисципліна має свою специфіку викладання, тому доцільно враховувати специфіку методики роботи вчителя конкретної дисципліни. Так, апарат української літератури має складну модель навчальної реалізації, однак може бути спрощена за рахунок правильної систематизації, правильного укладання, що доступна в форматі електронного підручника. Щоб детальніше проаналізувати компетентність такого ресурсу в навчальній програмі, доцільно звернути увагу на її конкретний зразок – електронний засіб навчального призначення для вивчення Шевченківського періоду “Тарасовими стежками”, автор ресурсу кандидат філологічних наук, доцент Шарова Т.М. та кандидат педагогічних наук, доцент Шаров С.В.

Електронний підручник “Тарасовими стежками” виконаний за вимогами Держстандарту в галузі освіти, а також рекомендований Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як електронний засіб навчального призначення для вищих навчальних закладів, однак може бути впровадженим у навчальний процес у школах України під час вивчення та ознайомлення з творчою спадщиною Тараса Шевченка.

Порівняно з друкованим виданням, цей підручник вміщує тільки нагальну інформацію, що входить до вказаного курсу, повністю знищена “суха” дидактичність викладу, натомість пропонується цікава, творча робота, з максимально об’ємним полем знань, що сприятиме активній позиції учня на уроці та в умовах самостійної роботи. Науковий підхід до систематизації змістової частини підручника дозволив розмежувати увесь матеріал на логічні частини, що сприяє поступовому його вивченню без високих психологічних та

фізичних затрат, адже інформація відформатована за тими нормами та стандартами, що дозволяють учням опрацювати одразу конкретний параграф без великих часових затрат, однак у тих межах, що передбачені для самостійного навчання. Перевагою такого підручника виступає надзвичайна місткість інформації у різних формах: відеофайли, аудіофайли, художні тексти тощо. Усе має дидактичне спрямування та забезпечує інтегральний характер всієї інформації.

Ресурс “Тарасовими стежками” вміщує матеріал, що сконденсований в правильній, логічній послідовності, його виклад досить легкий для учня; підручник не перевантажений комп’ютерними системами, а вміщує досить спрощену, однак ефективну для навчання систему пошуку інформації – тобто повністю адаптований для дитячого користування, і одночасно забезпечує медіаосвіту учнів. Крім того, кожен електронний підручник, включно і засіб “Тарасовими стежками” репрезентує: економію часу у навчальному процесі; глибину трактування матеріалу, його чітку систематизацію; простоту використання програми роботи підручника “Тарасовими стежками”; відсутність помилок, вміщення соціально вмотивованого матеріалу за вимогами Держстандарту; адаптованість до дитини-користувача; лаконічність, академічний стиль; оптимальне інформативне забезпечення, мобільність, сучасність.

Передбачається можливість користування підручником у межах урочної системи та післяурочної, залишаючи для учнів інформативне “поле” для самостійного опрацювання, що значно розширює можливості індивідуалізації та інтенсифікації роботи дитини над матеріалом. Карташова Л. наголошувала, що важливим компонентом якісного електронного підручника є дотримання вимог до графічного інтерфейсу, до всього загального виду підручника, сформульованих з урахуванням психофізіологічних особливостей суб’єктів навчання, цілей навчання та специфіки предметного наповнення [2, с. 289].

Електронний засіб навчального призначення “Тарасовими стежками” оформлений в українській манері з дотриманням тієї дизайнерської концепції, що передбачена темою, метою обраного курсу для вивчення без перенасичення кольоровою гамою та картинного зображення, а тому не відволікає дітей від навчального процесу.

Список літератури:

1. Буртовий С. В. Електронні засоби навчання – від теорії до практики. Методичний посібник. – Кіровоград: КЗ “КОІППО імені Василя Сухомлинського”, 2014. – 48 с.

2. Карташова Л. Нові підходи до проектування педагогічних програмних засобів та їх застосування / Л. Карташова, В. Лапінський // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №11. – 2005. – С. 65-67.
3. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.Пометун, Л.Пироженко. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 347 с.
4. Сирбієнко Г. Сучасний урок і інтерактивні технології навчання / Г. Сирбієнко. – Х.: видав. гр. “Основа”, 2003. – 556 с.